

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2014CC543

Zaaknummer Klachtencommissie 2013T998

datum uitspraak 30/06/2015

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoekster,
bijgestaan door: mr. N.M.I. Bastiaans, advocaat te Amersfoort,

te voldoen door:

de Congregatie der Zusters Franciscanessen van St. Lucia,
gevestigd te [plaats],
hierna te noemen: verweerder
bijgestaan door: mr. J.J.C. Doe, juridisch stafmedewerker KNR.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 28 augustus 2014, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 14 april 2014 met zaaknummer 2013T998, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 6 juni 2014, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 1 december 2014 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoekster aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoekster is de schade van verzoekster schriftelijk onderbouwd bij brief van 23 januari 2015, in aanvulling op de eerdere brief van 27 augustus 2014. Verweerder heeft bij brief van 10 maart 2015 medegedeeld af te zien van een nadere reactie op deze schadeonderbouwing.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoekster aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoekster woonde met haar ouders en broers in [plaats]. Op enig moment is verzoekster aan het begin van de Tweede Wereldoorlog door haar ouders naar het [klooster] in [plaats] gestuurd. Dit was het [klooster]. Zij heeft gedurende (althans gedurende een gedeelte van) de oorlogsjaren daar verbleven. Wijlen zuster [burgerlijke naam] (hierna: [aangeklaagde]) zwaaide de scepter op de slaapzaal.

In die periode plaste verzoekster enkele keren per week in bed. Als 's nachts bij controle door [aangeklaagde] bleek dat verzoekster in bed had geplast, werd zij uit haar bed gehaald om gewassen te worden. (Dit al dan niet hardhandig wassen is door de Klachtencommissie uitdrukkelijk niet als seksueel misbruik aangemerkt.)

Bij dit wassen drong [aangeklaagde] met een of meerdere vingers de vagina van verzoekster binnen. Vervolgens gebeurde het minstens eenmaal per week dat verzoekster na het wasritueel met gespreide benen tegen de muur in de wasruimte werd gezet, waarna [aangeklaagde] verzoekster langdurig stond te bekijken waarbij haar blik met name gericht was op het onderlichaam van verzoekster. Evenzo is het bij de reguliere wasbeurten voorgekomen dat [aangeklaagde] met haar vinger(s) bij verzoekster binnendrong. Verzoekster was bij aanvang van het misbruik drie jaar oud.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoekster geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie, zoals vermeld onder 1.1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoekster tegen [aangeklaagde], waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de zeer jonge leeftijd van drie jaar.
- Het misbruik heeft meerdere jaren gedurende de oorlogsjaren voortgeduurd.
- Het misbruik bestond uit met vinger(s) binnendringen in de vagina van verzoekster, het langdurig bekijken van het onderlichaam van verzoekster, in die zin dat de blik van [aangeklaagde] met name daarop gericht was.

- Het misbruik heeft regelmatig, althans bij herhaling, minimaal één keer per week plaatsgevonden.
- Het misbruik vond plaats in het tehuis dat op dat moment het thuis was voor verzoekster en waardoor haar gevoel van veiligheid werd geschaad.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoekster gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoekster

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoekster in de gelegenheid is gesteld om haar vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Bastiaans voornoemd bij brief van 23 januari 2015, in aanvulling op haar eerdere brief van 27 augustus 2014, de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten. Verzoekster is door het haar aangedane seksueel misbruik beschadigd geraakt in haar ontwikkeling, waaronder haar seksuele ontwikkeling en identiteitsvorming. Zij lijdt aan een negatief zelfbeeld (ook ten opzichte van haar eigen lichaam), kampt met alcohol- en sigarettenverslaving, medicijngebruik en de gevolgen van een chronische posttraumatische stressstoornis. Ook staat zij onder behandeling van de Reclassering, alwaar zij goede begeleiding heeft gekregen na een aanhouding wegens [misdrijf]. Haar persoonlijkheid is geweld aan gedaan door de mix van ernstige mishandelingen op zowel lichamelijk, geestelijk als seksueel gebied. Zij is niet in staat zich emotioneel te binden, kampt met explosieve gevoelens, nachtmerries, angsten en negativiteit. Door dit alles heeft verzoekster geen gelijkwaardige evenwichtige relaties kunnen aangaan, niet een normale carrière kunnen opbouwen en haar kinderen niet kunnen opvoeden, zoals zij graag had gewild. De wijze waarop verzoekster in haar prilste jeugd in het klooster behandeld is, is zo zwaar geweest dat ze daarvan later in haar leven niet heeft kunnen herstellen.

Verzoekster heeft nimmer in haar leven gewerkt en altijd moeten rondkomen van een bijstandsuitkering. In de hypothetische situatie dat zij niet seksueel zou zijn misbruikt, had zij een hoger, modaal inkomen kunnen genereren en wel een pensioen kunnen opbouwen. De hierdoor gederfde inkomsten overschrijden ruimschoots het maximaal te adviseren compensatiebedrag. Subsidiar wordt betoogd dat ook bij afwezigheid van vermogensschade op basis van de Compensatieregeling de maximale compensatie kan worden geadviseerd louter op basis van smartengeld (immateriële schade).

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 10 maart 2015 samengevat als volgt gereageerd op de door verzoekster gestelde vermogensschade en het causaal verband met het haar aangedaan seksueel misbruik.

Verweerder erkent zonder meer het leed dat verzoekster door het seksueel misbruik is aangedaan en wenst verzoekster daarvoor een bedrag aan smartengeld aan te betalen.

Wel merkt verweerder op dat op basis van het advies van de Klachtencommissie en het onderliggende klaagschrift niet als vaststaand feit kan worden aangenomen dat het seksueel misbruik 'ruim vijf jaren' met een vrij hoge, meer dan wekelijkse frequentie, heeft plaatsgevonden, zoals door mr. Bastiaans wordt geschreven.

Voorts wijst verweerder op het feit dat verzoekster reeds voordat het seksueel misbruik had plaatsgevonden psychologisch beschadigd geraakt zal zijn wegens gebrek aan hechting en geborgenheid, omdat zij reeds op [leeftijd] jarige leeftijd door haar familie aan haar lot is overgelaten en vervolgens buiten het gezin is geplaatst. Verweerder merkt voorts op dat geen inzicht is gegeven in het schoolverloop van verzoekster en dat er evenmin voldoende overtuigende medische gegevens zijn overgelegd waaruit het seksueel misbruik als duidelijk aanwijsbare veroorzaker van de ontstane problematiek naar voren komt. Tot slot stelt verweerder dat het goed mogelijk is dat verzoekster in de situatie zonder seksueel misbruik ook een modaal inkomen en dito pensioen zou moeten hebben ontberen. Verweerder refereert zich aan het oordeel van de Compensatiecommissie.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade zonder gereede twijfel aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Uit de overgelegde stukken, waaronder de verklaring van [familielid] van verzoekster, de bewijsstukken m.b.t. de bijstandsuitkering, het intakeverslag d.d. [datum] van [naam] (psychiater), de brief d.d. [datum] van [naam] (huisarts), de verklaring van [datum] van [naam] (psychiater) en de verklaring van Reclasseringswerker [naam] blijkt dat verzoekster tot nu toe geen gemakkelijk leven heeft gehad. Zij kampt sinds vele jaren met psychosomatische aandoeningen en klachten van depressieve aard, leidt aan een ptss wegens een jeugdtrauma, is bekend met een chronische alcoholverslaving, is onder medicamenteuze behandeling en begeleiding van Reclassering en ontvangt een bijstandsuitkering. Duidelijk is dat verzoekster in haar leven geconfronteerd is geweest met een scala aan potentieel beschadigende factoren. Het is dan ook niet verwonderlijk, aldus de Compensatiecommissie, dat verzoekster door dit alles beschadigd en beperkt is geraakt in haar scholing en verdien capaciteit, alsook in haar maatschappelijk en relationeel functioneren.

4.6 De in deze procedure te beantwoorden vraag is echter of voldoende aannemelijk is of het seksueel misbruik ook één van die beschadigende factoren is geweest waardoor zij de gestelde vermogensschade heeft geleden. Het is voor de Compensatiecommissie niet eenvoudig om zich een beeld te vormen van hoe verzoekster leven gelopen zou zijn, indien het onderhavige seksueel misbruik niet zou hebben plaatsgevonden.

Er zijn slechts vrij summier medische stukken overgelegd. Zo zijn er geen psychische rapportages of behandelverslagen overgelegd die heel expliciet het seksueel misbruik aanwijzen als een of de bepalende oorzaak van haar verslaving, ptss, borderlinestoornis en persoonlijkheidsontwikkeling. [psychiater 1] noemt in zijn korte verklaring uit [jaartal] het seksueel misbruik wel als één van de oorzaken van haar lichamelijke en psychische klachten. Voorts wordt in het intakeverslag uit [jaartal] van [psychiater 2] gesproken over ‘multiple factoren’ en een ‘traumatisch verleden en ptss’. Het komt de Compensatiecommissie voor dat met dit ‘traumatisch verleden’ enerzijds het onderhavige seksueel misbruik wordt bedoeld, maar anderzijds ook haar gehele vroege jeugd. Zo wijst de Compensatiecommissie op het feit dat verzoekster reeds voordat zij in het klooster was ondergebracht als [leeftijd] jarige aan haar lot is overgelaten en een liefdevolle thuissituatie heeft moeten missen, alsook op de fysieke en geestelijke mishandelingen in het klooster en het gebrek aan liefde en geborgenheid. De Compensatiecommissie is echter niet bevoegd deze laatste aspecten in haar beoordeling te betrekken. Haar bevoegdheid is immers op grond van artikel 2 van de Compensatiecommissie beperkt tot de financiële gevolgen van aangedaan seksueel misbruik. Daarbij komt dat verzoekster een zwaar en bewogen leven heeft gehad, waarin zich een reeks van ernstige life-events en potentieel beschadigende gebeurtenissen hebben voorgedaan. Ten aanzien daarvan is niet voldoende komen vast te staan dat die (latere) gebeurtenissen moeten worden toegeschreven aan het onderhavige seksueel misbruik.

Voorts is niet inzichtelijk geworden is wat de hoogte van de gestelde vermogensschade is nu in het geheel niet is verduidelijkt welk type opleiding verzoekster in haar leven heeft gevolgd, welke de redenen zijn van haar niet deelnemen aan het werkzame leven, of zij op vrijwillige basis ooit heeft gewerkt, en of zij ooit pogingen heeft gedaan deel te nemen aan het werkzame leven.

Alles afwegend komt het de Compensatiecommissie desalniettemin aannemelijk voor dat het onderhavige seksueel misbruik het vermogen van verzoekster om door het verrichten van arbeid in inkomsten te voorzien negatief zal hebben beïnvloed, echter slechts ten dele, vanwege andere, niet zonder meer aan het seksueel misbruik te relateren factoren, zoals onder meer het alcoholmisbruik. Met inachtneming van alle omstandigheden van dit geval adviseert de Compensatiecommissie daarom een gedeeltelijke en slechts beperkte vergoeding wegens geleden vermogensschade aan verzoekster te betalen. Nu een concrete berekening niet is te maken, zal zij dit bedrag schattenderwijs vaststellen.

4.7 Daarnaast kan verzoekster uiteraard aanspraak maken op een vergoeding wegens geleden immateriële schade. Er is sprake geweest van langdurig seksueel misbruik dat verzoekster is aangedaan en dat als uitzonderlijk misbruik heeft te gelden. Duidelijk is dat onder andere het seksueel van grote invloed is geweest op het welzijn en functioneren van verzoekster. De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.8 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €45.000,-- voor (im)materiële schade geadviseerd dient te worden.

4.9 Verzoekster heeft een nota ter hoogte van €5.531,85 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoekster tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoekster, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoekster in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €45.000,- te betalen aan verzoekster, alsmede
- aan de advocaat van verzoekster een bedrag van €5.531,85 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S. -van C., griffier, op 02/07/2015 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter